

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,

1838

GHLBARITIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 20

12 Martie 1942

Anul 105

Juvenal Vegezzi Ruscalla și Gazeta Transilvaniei

de A. A. Mureșianu

După Mazzini și Cavour neamul nostru românesc n'a avut un prieten mai sincer, mai entuziast și mai influent în Italia ca pe marele „panlatin” — cum îl numea Vasile Alecsandri — cavalerul Givennale Vegezzi Ruscalla. Acest erudit cetățean al Turinului care a fost și socrul valorosului diplomat Constantin Nigra, mâna dreaptă a lui Cavour și susținătorul aspirațiilor românești în congresul de pace dela Paris din 1856, ne spune într'una din scrisorile sale că a început a apăra cauza Românilor încă în 1821 și că în 1831 a întreprins chiar o călătorie prin Transilvania, ca să cunoască mai de aproape pe urmașii coloniștilor lui Traian.

Alecsandri, căruia Ruscalla i-a mijlocit la 1859 prima lui întrevvedere cu Cavour, scrie despre el în „istoria misiunilor sale politice”, că „este singurul literator din Italia care să cunoască limba, literatura și aspirațiile Românilor” și că el este „autorul articolelor politice sau filologice asupra Principatelor, apărute în gazetele și publicațiile din Italia”.

Căutând legături spirituale cu frunții vieții politice și literare a Românilor, Ruscalla devine și abonatul Gazetei Transilvaniei, căreia îi oferă la 1852 și colaborarea sa.

„Dacă doriți să aveți — scrie el la 5 Decembrie 1852 din Turin „redactorului” Jacob Mureșianu — din când în când știri din această țară, eu vi le voi trimite, fără a vă comunica niciodată lucruri, care ar putea să fie în detrimentul raporturilor bune actuale dintre guvernul imperial (al Austriei) și al nostru (al Piemontului)”.

Ruscalla scrie că primește Gazeta Transilvaniei, dar „de 4 luni de zile” poștele o taxează, din timp în timp cu 1 franc și 60 centime, pentru că ar „depăși greutatea obicinuită”, lucru pe care însă nu-l face cu Foaia pentru Minte, etc., suplimentul literar al Gazetei. Din scrisoare se vede că Ruscalla era în corespondență și cu Laurianu, căruia dorea să-i comunice „rezultatul cercetărilor sale în arhivele Genevei asupra raporturilor din evul mediu al acestei vechi republici cu principatele românești”. (Inedit în colecția noastră).

Regimul absolutistic a îngreunat însă foarte mult relațiile sale cu Români din imperiu, căci Ruscalla se plânge într'o scrisoare adresată la 6 Ianuarie 1858 lui Vasile Alecsandri că „poliția austriacă a pus multe piedeci corespondenței sale și l-a lipsit de multe numere din Foaia Gazetei Transilvaniei”. (Cf. A. Marcu, *Alecsandri și Italia*, București 1928).

Cetățean de onoare al României și membru onorar al Academiei române, Ruscalla a rămas până la adânci bătrânețe, credincios convingerii sale nestrămutate despre necesitatea absolută, pentru pacea viitoare a Europei, a comunității de silințe și a frăției italo-române.

12 Martie 1838

de V. Branisce

Copleșiți de emoție întorcem o filă de calendar. În strămtul nostru lăcaș e zi de sărbătoare. Praznicul târnosirii.

Increștam cu mândrie ziua de 12 Martie, zi în care se împlinesc o sută patru ani de când „Gazeta de Transilvania” a început să apară.

Intemeiată printr'o uriașă strădanie de vrere românească, Gazeta și-a continuat cu dârzenie apariția, în ciuda împrejurărilor vitrege ce-o năpădeau fără cruțare. Trecurul ei se confundă cu cele mai sbuciumate capitole din lupta de eliberare a Transilvaniei.

Încă din Iulie 1837, Gheorghe Barițiu scoase două numere ale Gazetei, ce avea să ducă Românilor de pretutindeni cuvântul vestitor de biruință. Dar încercarea lui a fost oprită dela cea dintâi manifestare.

Consiliul cenzorilor interzice apariția ziarului. Atunci Gheorghe Barițiu și Jacob Mureșianu iau calea Vienei. Cu o tenacitate de nedescris ei obțin crâiasca autorizație și Gazeta ia ființă la 12 Martie 1838 sub conducerea lui Gheorghe Barițiu.

Procesele de presă, n'au putut să-i abată din drum, n'au putut să tulbure credința acelor, ce cutezau să afirme în văzul și auzul lumii dreptul la viața națională al unui neam. Din scrisul adeseori îngrădit și încătușat, se desprinde toată simțirea lor înflăcărată, iar vorbele ce nu le puteau rosti răsar dogoritoare printre rânduri.

Răspândită nu numai pe meleaguri transilvane ci pretutindeni unde bătea o inimă românească, această gazetă, pornită într'o zi timpurie de primăvară avea să rămână peste veac solul izbăvirii neamului.

De câte ori evenimente vrăjmașe voiau să-i stânjenească apariția, ea re-

năștea din propria-i cenușă ca pasărea legendară.

O vedem în năpăstuitul an 1849 după o suprimare de nouă luni, pornind întinerită la drum. Ea ajunge de astă dată în patrimoniul Mureșenilor, care timp de șase decenii o trec cu pietate din tată în fiu.

Aniversările Gazetei erau sărbători ale întregii românimi. Numerele ei jubilare, antologii de naționalism.

Dar soarta i-a hărăzit și pagini îndoliate. În urma dureroselor evenimente din Octombrie 1916, când mănșul pământ al „Țării Bârsei” era încă îmbibat de sângele flăcăilor români, căzuși pentru apărarea Brașovului, un mănunchiu de vânzători de neam începură să scoată Gazeta în soldă dușmană.

Și când sufletele copleșite de descurajare nu știau încotro să se îndrepte, răsună o chemare de pe străine meleaguri.

„Gazeta Transilvaniei” cea adevărată, gazeta reinviată de directorul și redactorul ei pribegi, își ridică glasul din tundrele Siberiei. Numerele acestea din pribegie constituie una din paginile înălțătoare ale trecutului ei sbuciumat. Sunt dovada vie a trăiniciei idealului nostru național, care iese biruitor din toate încercările.

Din caterul vremii se desprinde scrisul ei, tort subțire de mătase răsucit de mâni pioase.

În coloanele Gazetei s'a afirmat ideologia noastră de popor superior, dârzenia de neînfrânt a caracterului ardelen și unitatea organică a unei provincii.

Pentru încadrarea acestei Transilvanii, leagăn al descălecătorilor de țară, în superioarele rosturi ale românismului integral s'au trosit viețile și scrisul înaintașilor.

Porunca neamului și demnitatea unora

de Nic. Bârsan

Cuvintele pline de simțire românească ale apelurilor înduioștoare, prin dragostea nețărnută față de cei mici și de cei lipsiți, aduc în aceste vremuri de jertfe mari redresarea sufletului națiunii.

Existența legăturii frăției și a iubirii creștinești și jertfa pentru semenul trudit și oropsit, ridică culmi ale dragostei dumnezeiești.

Opera de caritate creștină pretinsă de pe altarul bisericii lui Hristos, a pecetluit scopul măreț al societăților de binefacere, transformându-l în podoabă tămăduitoare a acestui popor creștin și român. Glasul lor curat vinuește alături de cântecul izbăvirii.

În locul izolării egoiste, care nu creează nimic trainic pentru neam și biserică, caritatea creștină aduce ca liman izbăvitor pilda jertfei.

Clipa ceasului de față pretinde sacrificii mari.

În pilda jertfei supreme a Mântuitorului se află și pilda ostașilor noștri; iar pilda lor să fie și a vieții noastre: a faței bune.

Zadarnic vom striga că suntem buni creștini și buni Români, când vorbele și gândurile noastre nu se unesc cu învățătura bisericii și cu porunca neamului.

Vrem azi, mai mult ca oricând, o colaborare fără preget și înțelegere deplină a tuturor ce au ca țel caritatea creștină, pentru a mângăia pe toți asupra cărora apasă greutatea zilei.

Dar împotriva acestei bune orânduiri se ridică unii, înguști la suflet, ce nu pot înțelege și simți porunca clipei de față.

Vieța vitejilor noștri dată pe câmpul de luptă, pentru gloria neamului, chinurile fraților zdrobiți de tirania

Continuare în pagina 3-a

FOILETONUL GAZETEI TRANSILVANIEI

Bradul

Lângă ruina veche de castel,
În curtea n'care odată răsunară
Și plâns amar și cântec de gitară,
Un brad frumos stă singur, singurel.

L-au biciuit furtuni și-l desmierdară
Cu calde — atingeri pasări fel de fel —
E iarnă-acum, e frig și-a nins pe el
Că cetina-i se apleacă de povară.

Sub pomu-acesta mândru de Crăciun
S'adună-ai castelanului copil
Trezit din veșnic somn, — iar Moșul bun

Le 'mparte ca pe vremuri jucării.
O clipă-atunci, în noaptea de Ajun,
În loc de stele ard pe brad făclii.

Ecat. Pitiș

Ardeal sau Transilvania?

de Pr. Octavian Popa

Nu de mult, d-l profesor Lupaș a scris în „Gazeta Transilvaniei” un interesant articol asupra problemei de mai sus.

Înainte cu vreo trei ani, Ministerul Școalelor a dat ordin, ca în școale și în cărțile didactice să se folosească numai numele de Transilvania, lăsând la o parte Ardealul. Dar dispoziția aceasta ridică o problemă însemnată. E ușor să înlocuești în cărți și în școale „Ardealul” cu Transilvania, dar ce te faci cu graiul popular? Poporul are deosebite numiri pentru locuitorii deosebitelor ținuturi.

Cum i-am spus, când am cerut câteva informații istorice, d-lui profesor Lupaș, ce ne facem în acest caz noi, cei de pe Țara Oltului, care cunoaștem

de Ardeal partea de țară dela dreapta Oltului și de țară a Oltului ținutul dintre Olt și Carpați? Făgărașul e despărțit de comuna Galați numai de Olt, atingând Galații țarmurile drept, Făgărașul țarmurile stâng al Oltului.

Când trec gălățenii să-și lucreze pământurile din stânga Oltului, spun că se duc pe Țara Oltului, iar Făgărașenii îi consideră pe Gălățeni de Ardeleni. Tot așa vin pe Țara Oltului locuitorii din Șona, iar Oltenii îi numesc ardeleni pe Șoneni. Ce ne facem dar, dacă în scris și în școlă vom folosi numai cuvântul Transilvania și Transilvăneni? Tot așa e cazul cu Țara Bârsei, Țara Hațegului, care sunt în Transilvania, dar nu sunt în Ardeal. Moroșenii au Țara Maramureșului. Bănățenii au Bă-

Carnetul zilei

Obolul

Calmă, după ce cu greutate reușise să desfășure nodul batistei, scoase o monedă de aur și cu teamă o depuse pe marginea mesei.

— „Iată-l!“ — și voi să plece.

— Pentru cine ai adus mătușă, moneda de aur.

— Pentru D-voastră Domnule ofițer, pentru armată.

Oftă, apoi continuă să povestească ca și când s'ar fi găsit în fața preotului pentru spovedanie.

— O am de mult, — Dumnezeu să-l odihnească pe bărbatul-meu, — el mi-a dat-o.

E darul lui la logodna noastră....

Sunt acum 40 și mai bine de ani.

Eu am păstrat-o, am ferit-o de copii, să n'o vadă și să mi-o ceară.

O păstram cu gândul să o las la moartea mea pentru cheltuelile pomelilor.

Dar, de când cu vremurile astea de război, m'am svârcolit nopți în șir gândindu-mă dacă-i mai bine să o las pentru pomeni sau să o dau pentru ajutorarea țării.

Azi noapte am avut un vis :

Se făcea că Dumnezeu venise și bătuse la ușa casei mele. I-am deschis și mi-a spus: femeie, du-te de grabă și dă aural la Domnie, nu te mai frământa cu gândurile.

M'am sculat, am aprins, candela, m'am rugat și abia am așteptat să se facă ziua ca să viu aici.

Să dea Dumnezeu să fie cu noroc și într'un ceas bun pentru binele țării noastre.

Că tot pentru ea, mi s'au prăpădit în războiul trei băieți, trei brazii....

Și izbucnind în plâns la dureroasa amintire a suferințelor îndurate, porni spre ușă, împleticindu-se și fără să mai zică „bună ziua“.

Am privit-o, târându-și cu greutate picioarele, încovoiată de suferințe și povara sacrificiilor, ștergându-și din când în când lacrimile cu batista.

Cu opriri dese, urca strada de pe deal.

Urca drumul calvarului, sau mergea spre limanul mântuirii sufletului ei mare creștinesc și românesc.

de Lt.-col. C. Fortunescu

Citii cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

natul și nu se socotesc de ardeleni. (Bănățenii se socotesc chiar superiori ardelenilor!) Chiar și Moșii apuseni se socotesc deosebiți de ardeleni, deși sunt din Transilvania :

A plecat Moșul la Țară,

Cu cercuri și cu ciubară...

Vom putea înlocui Ardealul cu Transilvania în scris, în cărți și în școli, dar din graiul poporului nu-l vom putea scoate acest cuvânt vechiu ca și poporul românesc. Frații mei din Țara Oltului vor merge la târguri pe Ardeal, iar ardelenii vor veni ca căutători și pascăieri pe Țara Oltului.

Iată ce ne spune genialul Hașdeu, cel atât de tare în filologie și istorie : „Ardeal este din punct în punct maghiarul Erdély, care vine la rândul său din erdő, „silva“. după cum a noastră Țara

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

ROMEO DĂSCĂLESCU: *Versuri*. Ed. „Țara“. Sibiu 1941.

Intâiul volum de versuri al acestui tânăr scriitor unește laolaltă toate scâderile și calitățile poeziei românești din preajma năpraznicului război din 1941.

Este greu să deslușești, într'o atare carte, drumul viitor, cu fructuoase rezultate pe care-l va avea de străbătut bătaiosul aed care încearcă atâtea experiențe lirice mai noi sau mai vechi.

Aproape toate versurile sunt premise lirice, mai mult sau mai puțin dezvoltate. Iată câteva începuturi de poezii :

Văd în mine, etc.

Noi poate nu suntem decât, etc.

Mâna ta aș vrea-o...

Trupul ți l-aș vrea...

O să te aduc...

Puneți rochia de catifea, etc.

În general discursivă, cu ritm liber chiar și atunci când începe organizat, prin ostentative constatări cu aer înțelepțesc (*Lumea noastră nu-i decât un petec de hârtie; Poemele, fără să vrem, nu sunt decât jocuri de cuvinte; Liturghiile sună mai trist ca poeziile*), poezia oscilează între timiditate și îndrăzneală.

Versul *Din farmecul poveștilor lui Grimm* trebuie citit *Din farmecul poveștilor de Grimm*, deoarece poveștile au fost scrise de frații Grimm.

O volubilitate copilărească, paradisiacă, duce la un vers naiv dar de reală expresivitate (*Zădărnicia anilor mei, Bună dimineața*).

Imagini remarcabile vom întâlni adeseori și, de sub înșurubirea de proces-verbal a majorității versurilor, străbate, când și când, câteun adevărat fior ca în acel patetic *Bilefel*, în care iubita e îndemnată să se pregătească spre a primi, ca pe un oaspe, pe jupâneasa moarte.

Dar dovada deplină că d-l Romeo Dăscălescu știe să scrie, ceea ce îndreptățește mai mult decât un cuvânt de elogiu, este acest scurt poem *Oaspe în cetatea Amurgului*, al cărui filon, prelungit, ar putea duce la accente durabile :

Aleile ca șerpilor se târaiau prin ierbi

Când am intrat pe poarta

Amurgului, tustrei,

Pândeau de după tufe să aflu cine-i, ce-i, Urechi de veverițe și ochi sfioși de cerbi.

Onorul ni-l sunase un greer : cri-cri-cri—

Cu pâine și cu sare ne-au omenit coșaii, Furnici ne-au pus condurii, să nu le'ntine pașii

Castelul lor, mândria întregii colonii.

Am întrebat de câte în lume-s de pătruns Povață să ne deie vreo găză mai de frunte, Ci, cuteză o buhă sprânceana să-și încrunte, Sub grea învinuire c'avem ceva ascuns.

Aleile ca șerpilor se târaiau sub lună

Când și-a trimis Amurgul

pe urmă-ne oștirea —

Vezi, Doamne, că intrase

cu noi și Amintirea

Și se temeau de moarte

poemul c'o să o spună.

FELIX ANADAM: *Aritmetică*. Poeme. Colecția „Albatros“. Buc. 1941.

Tot un debutant este și autorul plachetei de față, cu note lirice în loc de cifre — cum ar indica titlul! — care se ascunde sub acest pseudonim : Felix, dela Felix Cotoiul și Anadam dela Unchiul Nicodim și nepotul său Anadam.

Spre deosebire de d-l Romeo Dăscălescu, d-l Felix Anadam cultivă o poezie cu iz suprealist, dar temperată, din care n'a rămas decât predilecția pentru bizar și aerul, prezent pretutindeni, de timpurie blazare.

Așa fiind, vom întâlni titluri căutate, ca : Tabu, Psihoză, Scleroză...

Imaginile în cele mai multe cazuri, sunt dispartate.

Autorul își subliniază singur, în poezia liminară, versul ultim, fără a fi nevoie.

Asociațiile de idei sunt de această natură :

Nimic mai inexistent decât un suflet...

— Când o să pot atinge cu mâna un gând din cireada care îmi defilează în rând în cadențatul visului răsuflet ?

Un umor amar se filtrează printre rânduri. (Portret, Poezie, Banală, Erotică).

Concepția despre poezie este simplistă și cuprinsă într'un singur vers :

... sânt atâtea lucruri din care poți să faci o poezie!...

O strofă ca aceasta denotă o înaintată tehnică :

Toate drumurile duc jos,
toate tăcerile costă
și clipa asta anostă
și visul penitent și frumos.

Neajunsă la o precisă conturare, poezia din „Aritmetică“ constituie mărțuria unui laudabil efort.

Să încheiem cu o scurtă observație, de ordin general.

Nu înțelegem de ce tinerii poeți se feresc de poezia bună românească. A nu păstra niciun ecou din Eminescu, Goga, Arghezi, Blaga, ca să nu menționăm decât pe aceștia, este un semn nu de originalitate ci unul de slăbiciune, din partea unui debutant. Căci după întâia, pot urma și alte cărți de versuri; nu ești obligat să rămâi la ea.

PREDICI ÎN PUSTIU

Vasile Petrișor

A fost comisar de poliție la Cluj, dar pensionarea n'a considerat-o ca privilegiu de odihnă și plictiseală. Intemeiază la Cluj o frumoasă fabrică de brânzeturi, o alta de cleuri și o cooperativă de lapte cu o lăptărie model, ce atrăgea admirație generală. Vine brutala și nedreapta ruptură a nenorocitului Ardeal. Vasile Petrișor pierde tot, — fabricile lui, — ferma sa de 50 de pogoane pusă minunat la punct și snopit în bătaia de cei ce se cred poporul cel mai civilizată în Europa, pierde și 4 dinți și sosește la Arad cu un geama. an de mână, o coajă de pâine uscată și 2000 lei. Niște prietini i-au dat ceva bani să-și facă dinții. Vine la București, bate pe la ușile cunoscuților — face rost de atâtea parale, cât îl costă o căruță și un cal și „Hoi murguț la drum“, — face transporturi la particulari. În curând poate să-și angajeze un om, își plătește micile datorii, se prezintă la o licitație publică pentru furnizarea unui vagon de ceară de sigilat. A cumpărat, a vândut, a câștigat. După mai multe săptămâni (Vasile Petrișor lucrează repede — ce înseamnă la alții ani — la el, doar câteva săptămâni) a ajuns să fabrică singur ceara ce o furnizează.

Aude, că pe șoseaua Măgurele s'au găsit niște căldări vechi și mașini ruginite. Le-a cumpărat, le-a curățat, le-a montat și se trezește repede proprietarul unei fabrici de săpun.

Azi la periferia Bucureștilor oricine poate să vadă, căci are ce vedea : fabrica de săpun și chimicale Vasile Petrișor, o construcție modernă cu fel de fel de mașinării noi, fabricând zilnic 3 vagoane săpun de rufe, mii de kg. săpun de toaletă cu numele Cluj și fel de fel de vâpele excelente. Dar cum Petrișor știe să se scoale la 4 dimineața și să se culce la 11 și să alerge neîncetat, procurând materii prime, dirijază luând comenzi, ducându-și cărțile și contabilitatea, tratând clientela numeroasă, furnizor, tot mai are timp să creeze lucruri noi : la Pantelimon și-a mai făcut o fabrică de ciment și mozaicuri și are în construcție un minunat Cămin de ucenici cu sală de lectură, băi în faianță, dormitoare model, cu bibliotecă etc. și cu gândul la Ardealul pierdut drept hrană a sufletului crește gratuit o grămadă de copii refugiați, fără părinți.

Eu nu-l cunosc pe d-l Petrișor decât dintr'o rubrică de ziar : „Cum muncesc refugiații“, dar mi-am propus să-l vizitez la primul meu drum la București și să-l felicit pentru cea mai frumoasă lecție de curaj și energie ce o dă Românii de pretutindeni, lecție cu atât mai minunată cu cât îmi închipui, că d-l Petrișor trebuie să aibă vreo 55—60 de ani. Toți care o ducem în disperare continuă, toți care tândălim fără curaj și fără vlagă, toți care așteptăm ajutorul mereu dela alții, toți neisprăviți să luăm pildă dela Vasile Petrișor.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Ce nevastă își luase ?

Fata popii Oprii

Din Țara Moldovii.

În altă parte poporul doinaște :

Bate vântul dinspre deal

Vine-mi dor dela Ardeal....

În colecția de „Poezii populare, a lui Alecsandri găsim :

Vrăbiuță de pe deal!

Zbori degrabă în Ardeal,

Și te 'ntoarce de îmi spune

Ori vești rele ori vești bune :

Du-te vezi, dacă mai sunt,

Frați de-ai mei pe-acest pământ,

— Va urma —

Citii

Gazeta Transilvaniei

Și apoi, cum și-ar putea închipui cineva că Românii să nu fi avut nume pentru o parte din teritoriul locuit de ei, sau dacă au avut, să-l fi uitat? Și dacă l-ar fi uitat, cum ar fi ajuns numele împrumutat dela alții până pe Țara Oltului a Bârsei și în Mărginimea Sibiului, ba până și în Moldova și Muntenia ?

De altfel eu nu înțeleg, pentru ce trebuie să alergăm noi la străini după un nume pentru frumosul nostru Ardeal, când însuși numele cuprinde caracteristica acestui ținut „deal“-ul? Poezia populară ne îndrumă să punem numele în legătură cu „deal“, nu numai pentru rimă, ci și pentru că nota caracteristică a acestui ținut e „dealul“.

Bănățeanul cântă :

Colo 'n țară la Ardeal,

Țară mândră, numai deal,

Un voinic se însurase ;

Porunca neamului și demnitatea unora

de **Nic. Bârsan**

Continuare din pag. 1-a

bolșevică nu mișcă întru nimic pe acești susținători ai falsei demnități.

Țipătul miilor de Români înjunghiați de cuceritori nu i-a atins cu nimic.

Pentru aceștia proprietatea lor e totul și de ea e legată demnitatea lor. Lipsa demnității, zic ei, este a acelora care cer, — și se cere pentru îndulcirea suferințelor celor năpăstuiți de soartă.

Simțământul lor național este acoperit de mărunțișurile zilei și de bunul lor trai. Pentru ei granița neamului e în jurul proprietății lor, iar ritmul granițelor noastre e o linie moartă pe hartă.

Acești e convoiul sinistru al egoiștilor lipsiți de înțelepciune și mândrie națională. În ei s'a stins scântea ce naște lumina călăuzitoare a biruinței.

De altfel nu prea cutează ei a se uita în fața omului, știind că nu sunt văzuți cu ochi buni. Atâta simt numai. Va veni timpul însă ca, mândria demnității noastre să-i așeze în locul cuvenit.

Țara a pornit pe drumul învierii, unde ei n'au loc.

Culmile de vitejie ale armatei noastre biruitoare renasc tradiția seculară, ducând țara pe drumul înnoirii, drum pe care ei n'au ce căuta.

Protestul va fi mare. Va fi glasul lumii, iar ei, sobolii, vor trebui să tacă, căci nu îndrăznesc decât la întunec să șoptească. Lumina zilei biruinței veșnice îi va orbi.

Zile și nopți în stepa Nogaică

Cititorii noștri au avut plăcerea să urmărească două raportaje trimise nouă direct dela fața locului de către valorosul publicist *C. Hagea*.

Am urmărit cu interes alte momente ale vieții de tabără și front, publicate de D-sa și în alte ziare, și dorim să le cunosc în întregime așa cum ne face plăcerea să le publice acum, adunate într'un mănunchiu de peste 80 pagini.

D-l Hagea e cunoscut ca un atent observator nu numai al peisagiului ci și al vieții sufletești ce vibrează intens sub diferitele atingeri cu realitatea, de aceea zilele și nopțile vieții de front schițate de D-sa n'au nimic artificial și estetizat, ci sunt reflexul real al omului ce privește moartea în față ca tânăr și ca român.

Chiar cu micile defecte de tehnică și scăpări, uneori supărătoare, de ortografie, cartea e de un real folos ca mijloc de educație patriotică.

Cine vrea să trăiască câteva crâmpie de viață pentru marele ideal al reîntregirii hotarelor și vrea să simtă cum bate inima neamului în tranșee să citească această lucrare merituosă.

Lucrarea d-lui Hagea nu e un simplu reportaj, ci o realizare de peisaj istoric.

I. B.

Căutăm

Croitori și Croitorese

capabile, de origine Română, pentru secția de confecție și pentru secția de croială.

M. NEUMAN, Brașov
Strada Regele Mihai 17.

Primăria Municipiului Brașov

No. 6266/1942
Serv. economic

Publicație de licitație

Pentru procurarea materialelor necesare curățării și întreținerii localurilor Primăriei în cursul anului financiar 1942/43, se va ține la această Primărie în ziua de 20 Martie 1942, ora 11^{1/2} o licitație publică cu oferte timbrate, închise și sigilate conform dispozițiilor art. 88—110 din L. C. P., Decret Lege No. 200, publicat în Monitorul Oficial No. 21 din 26 Ianuarie 1940 și Deciziunea No. 7190 din 31 Mai 1941 a Ministerului Afacerilor Interne.

Garanția provizorie este de Lei 2.000 în numerar sau efecte de Stat, care va rămâne în Depozitul Primăriei pe durata Contractului și se va depune odată cu oferta în plic separat.

Informațiunile, tabloul și caietul de sarcini se primesc la Serviciul Economic al Primăriei.

Brașov, la 28 Februarie 1942

p. Primar, p. Secretar general,
Dr. E. Fleischer Dr. St. Popovici

Șeful Serviciului:
T. Stinghe.

Primăria Municipiului Brașov

No. 6265 942
Serv. economic

Publicație de licitație

Pentru aprovizionarea serviciilor Primăriei cu benzina și uleiurile necesare autovehiculelor pe exercițiul financiar 1942/1943, se va ține la această Primărie în ziua de 20 Martie 1942, ora 11 a. m., o licitație publică cu oferte timbrate, închise și sigilate conform dispozițiilor art. 88—110 din L. C. P., Decret-Lege No. 100, publicat în Monitorul Oficial No. din 26 Ianuarie 1940 și Deciziunea No. 7190 din 31 Mai 1941 a Ministerului Afacerilor Interne.

Garanția provizorie este de 5% în numerar sau efecte de Stat, ce se va depune odată cu oferta în plic separat și se va completa la 10% după adjudecarea definitivă.

Informațiunile și caietul de sarcini se primesc la Serviciul economic al Primăriei.

Brașov, la 28 Februarie 1942.

p. Primar: p. Secretar General:
Dr. E. Fleischer. Dr. St. Popovici.

Șeful Serviciului:
T. Stinghe.

Regia Publică Comercială a Intreprinderilor Municipiului Brașov

No. 262/1942
Serv. autobuse

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 28 Martie 1942, orele 12 va avea loc la Direcțiunea Regiei Publice Comerciale a Intreprinderilor Municipiului Brașov, Str. Sft. Petru No. 11, o licitație publică pentru procurarea următoarelor produse petrolifere:

650.000 litri benzină.
1.000 kg. vaselină pt. gresat.
5.000 " petrol lampant.
8.000 " ulei pt. auto cal. I.
4.000 " ulei pt. auto cal. II.
600 " podolină parfumată.
1.300 " motorină pt. ars.
800 " valvolină.

Licitarea se va ține în conformitate cu Decretul-Lege publicat în Monitorul Oficial No. 21 din Ianuarie 1940, iar informațiunile privitor la această licitație se pot obține în fiecare zi între 8—13 la Direcțiunea R. I. M. B.

Brașov, 7 Martie 1942.

Regia Publică Comercială
a Intreprind. Municip. Brașov

Primăria Municipiului Brașov

No. 6581/1942
Serv. economic

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința proprietarilor interesați, că tabloul de impunere a proprietăților agricole situate în Brașov-Stupini și Scheiu (Poiana) pe perioada 1942—1946, a fost afișat la Primăria Municipiului Brașov, începând cu ziua de 4 Martie 1942, pe timp de 15 zile.

Brașov, la 4 Martie 1942.

Primar,

Dr. N. G. V. Gologan

Secretar General:
Dr. V. Voicu

Primăria Municipiului Brașov

No. 5876/1942
Serv. Financiar
Bir. Aprovizionării

Ordonanța No. 10/1942

Noi, Primarul Municipiului Brașov, Având în vedere dispozițiile art. 9 și 64 din Decretul-Lege No. 1215 pentru activarea producției, regimul prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului publicată în M. O. No. 102/1941, modificat prin D. L. publicat în M. O. No. 235/1941,

Având în vedere ordonanța noastră Nr. 3/1942 din 10 Ianuarie 1942, pentru fixarea prețului la mălaiu,

Având în vedere ordonanța noastră Nr. 31/1941, din 18 Noiembrie 1941, pentru fixarea prețului laptelui,

Având în vedere ordonanța noastră Nr. 30/1941 din 5 Noiembrie 1941, pentru fixarea prețului pentru petrolul lampant,

În baza drepturilor conferite nouă prin art. 16 din Legea administrativă,

O r d o n a m :

Cu data de 3 Martie 1942, se fixează prețurile de mai jos, pentru: *mălaiu, lapte și petrol:*

1. *Mălaiul*, rămâne fixat la prețurile stabilite prin ordonanța Nr. 3/1942 adecă:

Lei 16,50 loco moară per kg. și
Lei 17,50 cu amănuntul de detașiști.

Pungile în care se vinde mălaiul se vor plăti separat cu:

Lei 0,50 un toc hârtie pentru 1 kg.
Lei 1,— un toc hârtie 2—3 kg.
Lei 1,50 un toc hârtie 4—5 kg.

2. *Laptele*, rămâne fixat la prețurile stabilite prin ordonanța Nr. 31/1941, adecă:

Lei 18 pentru 1 litru lapte crud.
Lei 20 pentru 1 litru lapte pasteurizat.

Lei 23 pentru 1 litru lapte de bivoliță

Prețul laptelui dus la domiciliu se majorează cu 1 Leu.

La prețul laptelui pasteurizat se adaugă *Lei 0,50 la litru*, pentru transportul ce-l execută cooperativa de lap-tărie la magazinele de desfacere din oraș.

3. *Petrolul lampant:*

Lei 5 per litru pentru vânzările cu amănuntul.

4. Prin ordonanța prezentă, se schimbă prețurile fixate prin ordonanța Nr. 30/1941, la petrol, ordonanța Nr. 31/1941, la laptele pasteurizat și ordonanța Nr. 3/1942, la mălai.

Întracțiunile la prezenta ordonanță se pedepsesc potrivit Decretului-Lege Nr. 1215/1941 și Nr. 2760/1941.

Brașov, la 28 Februarie 1942.

Primar, p. Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. St. Popovici

Primăria Comunei Cernatu. Jud. Brașov

Nr. 370/1942

Publicație de licitație

Primăria Comunei Cernatu, Județul Brașov, vinde prin licitație publică, cu oferte închise și sigilate, în ziua de 30 Martie 1942, orele 10 a. m. în localul primăriei Cernatu, cantitatea de 531,223 metri cubi lemn de brad — dorături de vânt — din parchetul „Gâr-cin” seria I-a, locul numit Cracul Mic. Licitarea se va ține în conformi-

tate cu art. 88—110 din L. C. P. și celelalte norme în vigoare.

Garanția provizorie este de 5% din valoarea oferită, în numerar sau efecte de Stat.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Primăria Cernatu și Ocolul silvic Săcele în orele oficiale în fiecare zi de lucru.

În cazul că prima licitație nu va avea rezultat, se va repeta la aceeași oră și cu aceleași condițiuni, în ziua de 10 Aprilie 1942.

Cernatu, la 3 Martie 1942.

Primar: *Dr. Ioan G. V. Gologan.*Notar: *Aurel I. Dancu.*

Primăria Comunei Cernatu. Jud. Brașov

Nr. 404/1942

Publicație de licitație

Primăria Comunei Cernatu, Județul Brașov, va ține licitație publică mnuendă pentru tălătul, fasonatul și așezatul în stive a cantității de 200 stâneni lemne de foc.

Preț de strigare dela Lei 560 în jos.

Pentru tătutul lemnului tăiat cu preț de strigare dela Lei 560 în jos și pentru transportul acestor lemne cu preț de strigare dela 1250 lei în jos.

Licitarea se va ține în ziua de 26 Martie 1942, orele 11 a. m. în localul Primăriei Cernatu, unde se pot vedea și condițiunile de licitație și caietul de sarcini.

Garanție provizorie 5%.
Art. 88—110 din L. C. P. se respectă în total.

Cernatu, la 3 Martie 1942.

Primar: *Dr. Ioan G. V. Gologan.*Notar: *Aurel I. Dancu.*

Primăria Comunei Cernatu. Jud. Brașov

Nr. 313/1942

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 26 Martie 1942, orele 11 a. m., se va ține în localul Primăriei Cernatu, Județul Brașov, licitație publică prin strigări pentru a-rendarea golurilor de munți proprietatea comunei și anume: „Zănoaga”, „Dosul lui Piele” și „Paltinul”.

La licitație pot lua parte numai locuitorii ai comunei Cernatu.

Prețul de strigare pentru anul 1942 este de Lei 140.000.

Doritorii a lua parte la licitație vor depune o garanție în numerar sau efecte de Stat de 5%.

Condițiunile se pot vedea în orele de lucru în fiecare zi între orele 11—13 la primăria comunei și Ocolul Agricol Cernatu.

Art. 88—110 din L. C. P. se vor respecta.

Cernatu, 16 Februarie 1942.

Primar: *Dr. Ioan G. V. Gologan.*Notar: *Aurel I. Dancu.*

Regia Publică Comercială a Intreprinderilor Municipiului Brașov

Nr. 404 - 1942.

Serv. Salubrității

Publicațiune

Ținând seamă de greutatele procurării materialelor de tablă de fier,

Diracțiunea R. I. M. B.-ului a încuviințat ca cutiile tip de tablă pentru gunoii, să poată fi înlocuite cu cutii de lemn — după tipul expus în vitrina Oficiului Local de Turism și la sediul R.I.M.B.-ului Șoseaua Sft. Petru No. 11.

Pentru confecționarea acestor cutii de lemn după modelul expus — se acordă un termen de 30 zile, după care dată toate coșurile, lighioanele, etc. ne-reglementare vor fi confiscate.

Brașov, 27 Febr. 1942

Diracțiunea R. I. M. B.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Informațiuni

Cercul Cultural „Astra” Bran-Poarta

Duminecă, 8 Martie a. c., s'a ținut a doua șezătoare a cercului cultural Bran-Poarta. Au participat și au vorbit d-nii: Prefect Dum. Craiu, Dr. N. Căliman, preș. desp. jud. și I. Bozdog. Cercul cultural a primit o bibliotecă, un aparat de radio și un ajutor pentru cantina școlară.

*

Concurs de desen maritim

Filiala Brașov a Ligii Navale române organizează în ziua de 25 Martie un concurs de desene — după imaginație — despre mare, cu elevii școlilor secundare din localitate.

*

Târgurile se vor ținea Duminecile

Dela 1 Martie—31 Dec. 1942 târgurile se vor ținea numai Duminecile, spre a se face economie de timp.

*

Stabilirea prețului vinurilor vechi

Toți posesorii de vinuri vechi (superioare) care doresc să li se facă un preț mai bun, vor trebui să depună o cerere la Camera Agricolă Brașov, arătând cantitatea și calitatea vinurilor ce posedă.

*

Faptă frumoasă

Primăria Municipiului aduce mulțumiri publice proprietarilor depozitului de lemne W. Müller și Carol Wolfsohn pentru darul de 4000 kg. lemne de foc dăruite familiilor celor concentrați.

Lemnele dăruite au fost distribuite la 20 familii lipsite, à 200 kg.

*

Fapte de sabotaj

Primăria Municipiului ne trimite spre publicare și informare a publicului următoarele adrese oficiale:

Elena Siegens recăs. Pfeiffert și Robert Pfeiffert, brutari, din str. Enescu Nr. 14/15 s'au făcut vinovați de crimă de sabotaj contravenind articolului 47 din Legea Nr. 1215—1941 respectiv pct 35 din legea Nr. 2760 - 941 (publicată în Mon. Of. Nr. 102 din 3 Mai 1941 respectiv Mon. Of. Nr. 235 din 5 Octomvrie 1941) fabricând din făină de patiserie franzele, covrigi și checsuri, fără a avea o justificare legală.

Schmitt Walter, domiciliat în Brașov str. M. Weis 31, de profesiune brutar, s'a făcut vinovat de crimă de sabotaj contravenind articolului 47 din Legea Nr. 1215—941 respectiv pct. 35 din legea Nr. 2760—941 (publ. în Mon. Of. Nr. 102 din 3 Mai 1941 respectiv Mon. Of. Nr. 235 din 5 Octomvrie 1941), fabricând din făină de patiserie circa 2000 buc. chifle, fără a avea vreo justificare legală. Numitul a fost înaintat justiției.

Line Andrei, comerc, de lemne domiciliat în Brașov str. Oltenia Nr. 19, s'a făcut vinovat de delictul de speculă contravenind articolului 47 din Legea Nr. 1215—941 respectiv pct. 35 din Legea Nr. 2760—941 (publ. în Mon. Of. Nr. 102 din 3 Mai 1941 respectiv Mon. Of. Nr. 235 din 5 Octomvrie 1941), vânzând lemnele ce avea în depozit fără a fi anunțate serv. silvic al Primăriei Municipiului.

*

Instituție publică caută în centrul orașului Brașov camere pentru birouri și dependințe.

Este necesar un număr de 6—7 camere pentru birouri plus dependințe. Cei interesați se vor adresa la ziar.

CRONICA RAZBOIULUI

de **Mardare Mateescu.**

Frontul diplomatic

Atentatul săvârșit asupra d-lui von Pappen, ambasadorul german la Ankara și asupra soției sale, a fost viu comentat în întreaga lume. La o săptămână după săvârșirea acestui atentat, lucrurile par să se limpezească și din textul corespondențelor relative la acest fapt reiese că Anglia și Rusia nu sunt străine de originea lui. De altfel, autoritățile turcești au și întreprins o descindere la ambasada sovietică din Ankara, căutând indicii asupra autorilor atentatului. Rezultatul anchetei nu se cunoaște încă, dar ea a fost urmată de un alt fapt și anume plecarea d-lui Awakumow, ambasadorul sovietic, care a luat grăbit drumul Moscovei. Nu pare exclus, după părerea cercurilor din Berlin, că plecarea la Moscova a ambasadorului sovietic din Ankara să fie în directă legătură cu această anchetă. În orice caz, guvernul Reichului este ținut în curent cu ancheta atenta-

tului împotriva d-lui von Pappen și cercurile inițiate susțin că rezultatul definitiv al cercetărilor va avea un caracter senzațional.

Un alt amănunt important este revenirea știrilor care vorbesc despre o demisie a d-lui Churchill. Se pare că opinia publică britanică e în momentul de față plictisită de anunțările repetate ale d-lui Churchill despre „o viitoare ofensivă”, preferând e acțiune energică imediată.

Între ultimele știri înregistrăm îmbolnăvirea subită a d-lui Bardossy, primul ministru maghiar. Cărmaciul guvernului maghiar se află internat într-o clinică, în urma recomandății medicilor și se pare că va avea nevoie de un tratament mai îndelungat. În acest caz, n'ar fi exclus ca la conducerea guvernului să treacă un interimar, sau chiar o personalitate cu prerogative depline.

Furtuni de nisip pe frontul african

Inactivitatea de pe frontul african este lămurită în momentul de față, de știrile care arată că se produc dermanente și puternice furtuni de nisip, urmate de ploii torențiale de scurtă durată. Din această cauză nu au loc decât incursiuni de patrule, pe sol. În aer au loc în schimb operațiuni însemnate. Astfel avioanele germane au bombardat Malta și portul La Valetta. De asemenea au fost bombardate

ziua și noaptea pozițiile britanice, ca și centrele de aprovizionare inamice. Avioanele britanice au bombardat Tripolis, fără a face vreo victimă și fără a atinge vreun obiectiv însemnat.

Avioane germane în valuri succesive au atacat aerodromurile dela Guka și Marsa Matruh, provocând distrugerea mai multor aparate și incendierea unor depozite de materiale și benzină.

Japonezii după 3 luni de războiu

În momentul când Japonezii execută operațiile de cucerire a celei mai puternice și celei mai populate insule din arhipelagul Oceaniei, insula Java, se împlinesc trei luni de când Japonia se află în războiu cu Marea Britanie și Statele Unite.

Războiul acesta a început într-o atmosferă de subestimare a forțelor japoneze și propaganda anglo-saxonă căuta să convingă lumea că numai în șase luni de zile Japonia se va da bătută. Toată lumea a fost însă martoră la un atac surprinzător din partea forțelor nipone și numai în jumătate din timpul hotărât de Anglo-saxoni pentru distrugerea Japonezilor, atât flota de apă cât și cea aeriană a Mării Britanii și Statele Unite, au devenit inutilizabile prin decimarea lor. Bazele cele mai importante ale Americanilor și Englezilor, Guam, Wake, Manila, Hongkong, Singapore, Rangoon, s'au dărâmat una după alta și ceea ce părea crotit din granit și oțel s'a arătat șubred ca o cetate de nisip.

În trei luni de zile, flotele aliate pierd 219 vase de războiu și de comerț și 1500 avioane de diferite tipuri. Mitul puterii britanice, care nu poate fi doborâtă de nimeni în lume s'a prăbușit, iar piatra de boltă a imperiului, India, este pe cale a ridica armele împotriva stăpânitorilor.

Japonia, care părea sortită să tră-

După o știre reprodusă de ziarul suedez „Svenska Dagbladet”, Olandezii și Australianii sunt foarte indignați de faptul că Englezii și Americanii nu le trimit trupe de întărire. Australianii și Indo-olandezii sunt foarte nemulțumiți și de faptul că Statele Unite nu le livrează comenzi de material de războiu pe care le-au plătit, deși în nenumărate rânduri s'a făgăduit că aceste livrări vor fi executate.

Prin pierderea insulei Java, care urmează a fi complet ocupată în cursul acestei săptămâni, Olanda a pierdut aproape toate coloniile sale, din care nu i-au mai rămas decât cele din emisfera occidentală: Guyana și Curacao. Dacă Indiile olandeze ar fi acceptat să discute o înțelegere cu guvernul japonez și să acorde Japoniei unele avantagii, situația aceasta putea fi evitată. Responsabilitatea pentru căderea Javei, d-l Churchill o aruncă asupra președintelui Roosevelt, ceea ce e semnificativ, Olandezii fiind scoși din cauză.

Noi lupte navale în Pacific

Un comunicat oficial publicat la Tokio, arată că forțele aeriene japoneze au scufundat în apele Noii Guinee un vas american purtător de avioane, de un tip recent, lansat probabil în secret. S'ar putea să fie vorba de unul din purtătoarele de avioane de tip „Essex” puse pe șantier în anul 1940. O altă escadrilă japoneză a avariat grav un alt purtător de avioane, tot american, de tipul „Hornet”.

În încheiere, aceste știri arată că prin ultimele operațiuni înfăptuite recent, rezistența Indiilor Olandeze a fost complet paralizată.

Se deschide frontul Indiei. Rangoonul a căzut.

O telegramă din Stockholm, reprodusă de agenția D. N. B. arată că Englezii fac mari preparative pentru apărarea insulei Ceylon. Corespondentul din New-Delhi al ziarului „Allehand Dagbladet” precizează că apele teritoriale ale insulei au fost minate și că lucrările de fortificații cuprind întregul port Colombo. În cercurile militare din India se pune problema unui atac bruscat al Japonezilor asupra insulei Ceylon, care fiind dotată cu excelente terenuri pentru aviație, constituie o poziție strategică de prim ordin.

După atacurile date de Japonezi în insulele Andamane, vizând în mod direct Calcutta, Madras și insula Ceylon, precauțiile britanice nu par de loc exagerate.

Ultimele știri aduc vestea că Rangoonul, capitala Birmaniei, a căzut în mâinile japonezilor. Odată cu această victorie Japonia a deschis drumul către Indiile britanice și închide în felul acesta legătura cu China lui Cian-Kay-Sek.

Redactor responsabil
ION BOZDOG